

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 282/2015 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen SPR:n toimintatavoista ja mandaattista maahanmuuttobisneksessä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Teuvo Hakkaraisen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 282/2015 vp:

Miksi Suomen Punainen Risti voi perustaa vastaanottokeskuksia niihinkin kuntiin, joiden päättäjät ovat ilmaisseet kielteisen kantansa,

kun kuntapäättäjillä on kuntalaisten mandaatti, SPR:llä ei, niin miten on mahdollista, että SPR voi ohittaa vaaleilla valitut kuntapäättäjät ja sitä kautta kuntalaisten kannan ja

jos kuntien näkemyksellä ei ole painoarvoa näin tärkeässä asiassa, eikö tämä heikennä kunnallisspolitiikan ja sitä myötä kansalaisdemokratian arvoa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (jäljempänä vastaanottolain) mukaan vastaanottokeskuksen perustamismenettely on erilainen riippuen siitä, onko kyse valtion vai muun vastaanottokeskuksen perustamisesta. Sisäministeriö päättää valtion vastaanotto- ja järjestelykeskusten perustamisesta, lakkauttamisesta ja toimipaikoista. Sisäasiainministeriö antaa vastaanottolain 10 §:n mukaan Maahanmuuttovirastolle valtuudet sopia kunnan, kuntayhtymän, muun julkisoikeudellisen yhteisön taikka yksityisen yhteisön tai säätiön kanssa vastaanotto- tai järjestelykeskuksen perustamisesta, lakkauttamisesta ja toimipaikasta. Vastaanottolaissa säädetään niistä määräyksistä, joita Maahanmuuttoviraston em. toimijoiden kanssa tekemän sopimuksen tulee ainakin sisältää. Lisäksi vastaanoton ja auttamisjärjestelmän käytännön toiminnan ohjaus, suunnittelu ja valvonta kuuluvat vastaanottolain 8 §:n mukaan Maahanmuuttovirastolle.

Turvapaikanhakijoita saapuu Suomeen tällä hetkellä useita satoja päivittäin ja heitä on saapunut maahan tänä vuonna yhteensä jo noin 29 000. Toiminnassa olevat vastaanottoyksiköt ovat täynnä. Joka viikko tarvitaan majoitustiloja jopa kahdellekymmenelle uudelle turvapaikanhakijalle, mikä tarkoittaa, että viikoittain tarvitaan useita uusia vastaanottoyksiköitä. Yhteen vastaanottokeskukseen mahtuu noin 250–300 ihmistä. Yksiköitä on jo yli 160 ja niissä asuu noin 28 000 turvapaikanhakijaa.

Yli puolta vastaanottoyksiköistä ylläpitää nyt SPR, jolla on pitkä kokemus vastaanotto toiminnan järjestämisestä Suomessa. Myös uusille ylläpitäjille on koko ajan kova tarve. Maahanmuuttovi-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 282/2015 vp

rasto on toivonut mukaan erityisesti kuntia, mutta myös suuria järjestöjä ja sosiaali- ja terveystalantoalan yrityksiä.

Vastaanottolaki ei edellytä kuulemaan kuntia vastaanottokeskusta perustettaessa. Hakijamäärien voimakkaan kasvun vuoksi Maahanmuuttoviraston oli pakko muuttaa syyskuun alussa menettelytapansa keskusten perustamisen suhteen siten, ettei virasto enää kysy kuntapäätäjien kantaa vastaanottokeskusten perustamiseen, jos vastaanottokeskus tai hätämajoitusyksikkö on suunnitella yksityiseltä vuokrattaviin tiloihin ja ylläpitäjäksi olisi tulossa SPR tai jokin muu ulkopuolinen taho. Siinäkin tapauksessa Maahanmuuttovirasto kuitenkin pyrkii tiedottamaan kuntaa ennen kuin vastaanottotoiminta alkaa. Menettelytavan muuttaminen oli välttämätöntä akuuttiin vastaanottotilojen tarpeeseen vastaamiseksi ja ihmisoikeusvelvoitteiden toteutumisen turvaamiseksi tilanteessa, jossa kunnissa ei pystytty reagoimaan asiaan riittävän nopeasti ja osa kunnista suhtautui keskusten perustamiseen alueelleen kielteisesti. Maahanmuuttovirasto on syksyn kuluessa toistuvasti vedonnut kuntiin vastaanottopaikkojen järjestymiseksi tarvetta vastaamaan.

Helsingissä 25.11.2015

Sisäministeri Petteri Orpo